

Qualitative

Quantitative

PREDNÁŠKA 6

20.12. 2024

Analýza diskurzu

Interpretácia a prezentácia kvalitatívnych dát

1. Analýza diskurzu
2. Interpretácia
3. Formulovanie záverov
4. Prezentácia
5. Kritéria hodnotenia kvalitatívnej výskumnej správy
6. Prezentácie skupín

Organizácia hodiny

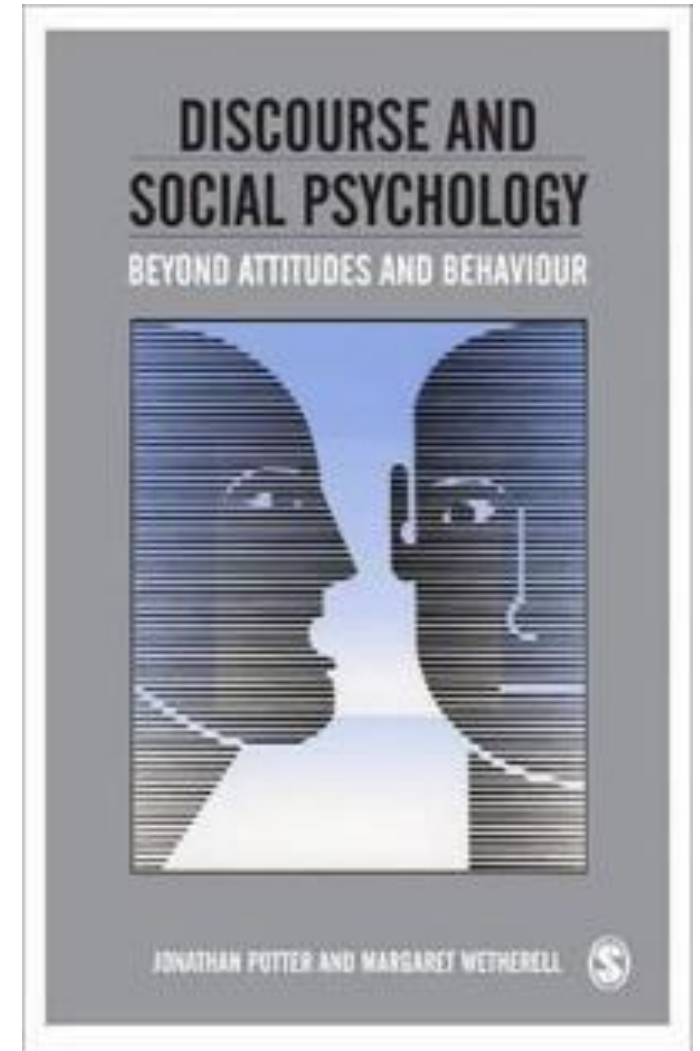
- Prednáška 8.00-9.30
- Prestávka 9.30-9.40
- Seminár temat. Štruktúra 9.40 -10.25
- Prestávka 10.25-10.30
- Seminár temat. Štruktúra 10.30-11.40

Analýza diskurzu

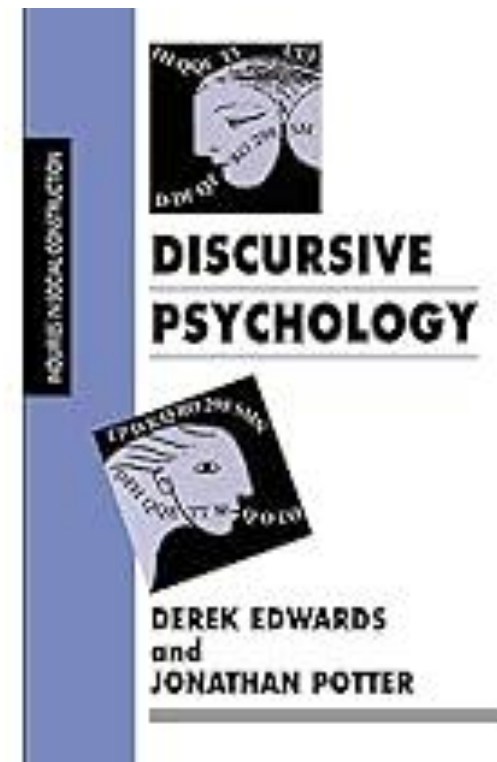
Základné pojmy (1)

- **Diskurz** = soubor tvrzení, která konstruují objekt a řadu subjektivých pozic (Parker, 1994, s. 245)
- **Discourse analysis** is the study of how talk and texts are used to perform actions.
- **Discursive psychology** is the application of ideas from discourse analysis to issues in psychology.
 - The primary focus of discursive psychology = analysis of interaction considered in fine detail; however, its broader ambition is to provide a novel perspective on almost the full range of psychological phenomena.
 - It is not a method as such; rather it is a perspective that includes meta-theoretical, theoretical, and analytical approaches (Potter, 2003).

Základné pojmy (2)

- **Interpretační repertoáry:** strukturované diskurzivní zdroje, které „umožňují a udržují sociální interakci“ (Wiggins a Potter, 2009, s.74)
 - Kulturně a historicky sdílené zdroje významů, ze kterých příslušníci kultury čerpají v interakci a pomocí kterých dávají význam světu kolem sebe (Zábrodská & Petrijánošová, 2013).
 - „soubory pojmů, popisů a řečnických obrátů, často seskupených kolem metaphor či živých obrazů [...], které jsou v řeči používány ke konstrukci odlišných verzí jednání, self a sociální struktury“ (Potter a Wetherell, 1995, s. 89).
 - příklad: kultura-jako-dědictví a kultura-jako-terapie (Wetherell a Potter, 1992).

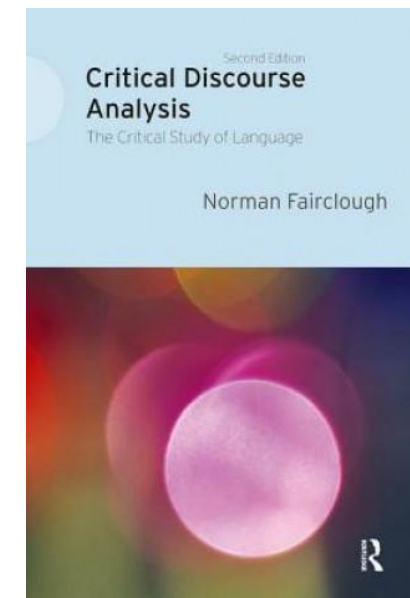
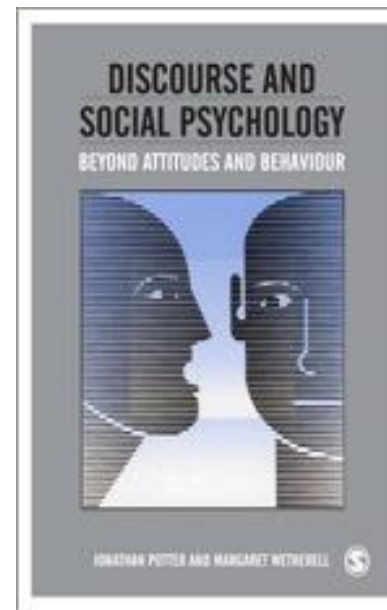

Diskurzívna analýza

- **Dva prístupy:**

1. **Wetherellová a Potter**
(psychológia) = zameranie na **prax používania jazyka** = čo ľudia robia v interakcii
2. **Foucaultovská DA**
(postštrukturalizmus) = zameranie na **lingvistické zdroje**, z akých ľudia pritom vychádzajú – aké zdroje majú prístupné vďaka svojej sociálnej pozícii

- **KDA:** *Zameriava sa na pôvod, obsah a transformácie dominantných politických diskurzov v spoločnosti. Na to, ako sa prostredníctvom nich reprodukovujú mocenské vzťahy. Tieto diskurzy poskytujú legitimitu politickým inštitúciám, politikám a konaniu politických aktérov.*

Diskurzívna psychológia (Braun & Clarke, 2013)

BOX 8.1 WHAT IS DISCURSIVE PSYCHOLOGY?

By Sally Wiggins, School of Psychological Sciences and Health, University of Strathclyde, UK

DP provides a rigorous, empirical methodology through which we can understand how people 'do' things when they talk or write. It is concerned with psychological issues such as accountability, cognition, emotion, identity and embodiment. But rather than treating these as taken-for-granted, pre-existing 'things', DP starts from the premise that these issues are contestable, negotiated and contingent upon interaction. In other words, what is important is not whether people might 'have' an emotion or particular identity, but rather how such categories and concepts are made relevant in the social interactions they engage in. How does someone claim to be an expert in raising children, for example, and how might such claims be acknowledged or challenged by others?

DP treats discourse (i.e. all forms of talk and text), first and foremost as social action, rather than as a window into people's 'interiors'. This is a key point: discourse is *not* treated as a route to other psychological concerns (whether these are cognitions, emotions or physiology). Instead, discourse is in itself *where psychology happens*. It is in interaction, and all the messiness involved in this, that psychology comes to life. That is where identities are constructed, blame attributed and decisions made.

In terms of epistemology, DP takes a critical relativist stance to knowledge. That is, DP seeks to understand the processes through which knowledge is *produced* in everyday practices, as

well as the types of knowledge which become ratified as 'truth' in different situations. For instance, how does one person's claim to being 'full' at a mealtime become accepted by others? What if this person is a child? Is simply saying 'I've had enough to eat' acceptable, or must this be evidenced in some other way? DP differs from other forms of discourse analysis in that it usually focuses more closely on the detail of interaction, at the level of turn-taking, pauses and intonation in people's speech (in this it has close links to CA; see Box 8.2).

DP therefore allows us to answer research questions which focus on the 'how' of social practices: how are social actions carried out? What are the social and interactional implications of different ways of talking? The advantages are that it provides a lens through which we can examine social life in all its rich and complex detail: psychological concerns are examined for their impact on social life, and 'truth' is always questioned.

One of the challenges of DP for the new qualitative researcher is that it requires a commitment to a relativist position, which cannot straight-forwardly be combined with other methodologies. We cannot simply move from asking about the 'causes of X on Y', for example, to examining how 'X' is contested in interaction. It's a whole different paradigm! DP also requires a rigorous examination of audio, and more often video, data. Detailed transcripts are required to provide the turn-by-turn analysis and the focus on intonation, pauses and gestures in talk. This is time-consuming work, but the rewards are plentiful.

Further reading

For an overview of the method, see: Wiggins, S. & Potter, J. (2010) Discursive psychology. In C. Willig & W. Stainton Rogers (Eds), *The Sage handbook of qualitative research in psychology* (pp. 73–90). London: Sage.

For an example of DP research, see: Wiggins, S. (2009) Managing blame in NHS weight management treatment: psychologizing weight and 'obesity'. *Journal of Community and Applied Social Psychology*. 19, 374–387.

Príklady: diskurzívne konštrukcie rakoviny prsníka (Zábrodská, Petrjánošová, 2013)

1. Rakovina jako smrt
2. Rakovina jako biomedicinský problém
3. Rakovina jako příležitost
4. Rakovina jako běžná záležitost

Príklady: interpretačné repertoáre (Zábrodská, Petrijánošová, 2013)

1. Repertoár „rakovina jako smrt“: pozice bezmoci a potřeby péče
2. Repertoár „rakovina jako biomedicinský problém“: pozice objektu
3. Repertoár „rakovina jako příležitost“: pozice aktérství
4. Repertoár „rakovina jako běžná záležitost“: pozice normality

Kritická diskurzívna analýza na príklade analýzy tlače

Ako sa písalo v UK o vojne v Iraku?

Richardson, J. (2004)

kódovanie článkov, kde bol špecificky spomenutý:

- islam
- človek, ktorý je moslim
- organizácia, skupina, označená za moslimskú
- krajina obývaná moslimami (napr. Irak, Indonézia)
- krajina, na ktorú sa (historicky, kultúrne, politicky) možno pozerat' ako na moslimskú (napr. Libanon)

zmienky v:

- úvode článku (titulok, podtitulok, perex)
- jednom z prvých dvoch odsekov
- alebo mu bol venovaný celý odsek v neskoršej časti textu

(Kritická) diskurzívna analýza

(Richardson, 2007)

lingvistická analýza:

1. **lexikálna analýza:** výber a význam slov
 - pomenovávanie, stratégie označovania
 - popisy (predications)
2. **vetná konštrukcia:** syntax, pasívne/aktívne slovesá, priamy/nepriamy predmet
3. **vetná konštrukcia:** modálne slovesá, určite, asi, možno
4. **skryté predpoklady**
5. **trópy:** hyperbola, metafora, metonymia, slovné hračky, neologizmy
6. **naratív:** výstavba textu

(Kritická) diskurzívna analýza

diskurzívne praktiky žurnalistiky:

- Prečo sa píše práve o tomto, na tejto strane, v takom rozsahu?
- Bude novinár odmenený/ potrestaný za takýto článok?
- Používajú noviny formálny alebo neformálny štýl? Ako?
- Ako je „značka“ novín komunikovaná cez výber článkov, layout, nadpisy, fonty, atď?

sociálne praktiky:

- Akú moc a vplyv má citovaný zdroj?
- Potvrďuje/ vyvracia správa určité stereotypy?
- Kto sú tí druhí?
- Kto získa a kto stratí vďaka tejto správe?

Príklad 1

KDA: Vojnové spravodajstvo

- *Missiles hit Red Crescent maternity hospital.* (Independent, 3. apríl 2003).
- *13 Iraqis die as US troops fire into crowd*
(Daily Telegraph, 30. apríl 2003)

Príklad 2

Jak se (ne) píše o cizincích

*„Nepije, nekouří, nepere se. Podniká a studuje.
Šestadvacetiletý Ukrajinec Michail Razumnjak se vymyká
všeobecným představám, které v Čechách většinou panují o
dělnících z Východu. Bydlí s rodinou v Husinci a v Prachaticích
má malou provozovnu na opravu obuvi, kde je sám sobě
odpovědným vedoucím.“ (Ukrajinec podniká a studuje, MF Dnes, 20.
3. 2002)*

Klvačová, Bitrich, 2003

Analýza diskurzu

- Part 1:

<https://www.youtube.com/watch?v=F5rEy1lbvlw>

- Part 2:

https://www.youtube.com/watch?v=E_ffCsQx2Cg

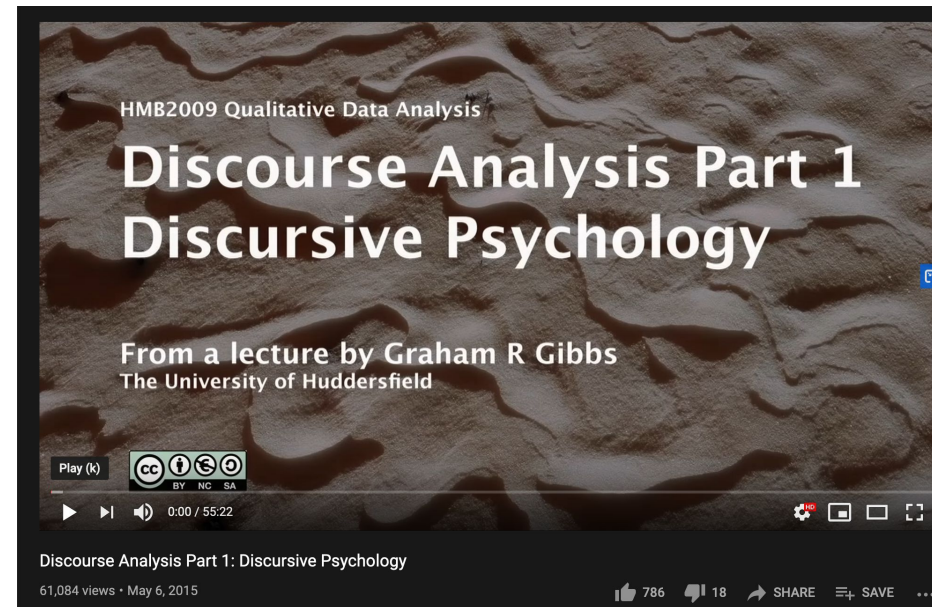
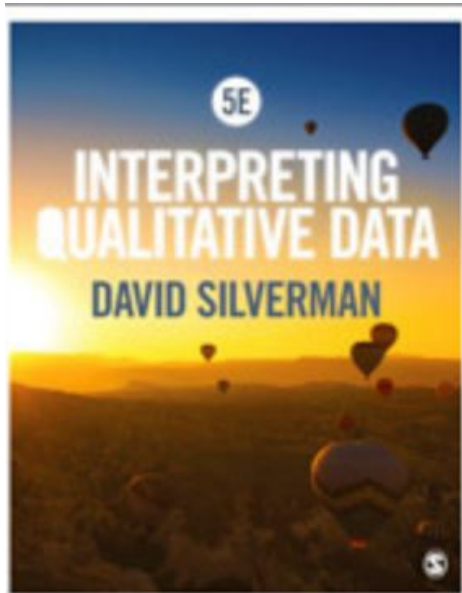

Table 8.5 Evaluating pattern-based forms of discourse analysis

Strengths	Weaknesses
Many different versions to suit a variety of topics and research questions	Require a constructionist (or critical realist) view of language and social life; this can require a relearning of what psychology is, and how you talk about psychological concepts, and so can be a challenging task
They take language seriously, treating it as more than information-transfer	Need to fully understand the (theoretical) frameworks that DA relies on; these can be complex and take time to really 'get'
They offer exciting possibilities for understanding the social contexts in and through which individual psychological life is produced	Has been a lack of concrete or clear guidelines on how to actually do it; can leave new researchers confused and uncertain. If analysis is not a series of rules to follow, but a 'craft skill' that includes 'following hunches' (Potter & Wetherell, 1987), how do you know if you're on the right track?
They provide methods for accessing and understanding the subtle uses and effects of broader language patterns	Certain versions can lose a focus on <i>topics</i> or <i>issues</i> , which are often the things that researchers are interested in
They give credence to, and thus implicitly value, intuitive aspects of analysis; analysis is a skilled interpretative engagement, rather than the systematic application of a set of rules	Can be too complex and difficult to learn for a small student project
Practical guidance for discursively engaging with data <i>is</i> available (e.g. see Howitt, 2010; Parker, 1992; Potter, 2003; Potter & Wetherell, 1987; Willig, 2008)	Doesn't produce analyses that easily translate for 'giving back' to participants, or for use in applied research and research with an explicit social change agenda

Braun & Clarke, 2013

Interpretácia kvalitatívnych dát 1

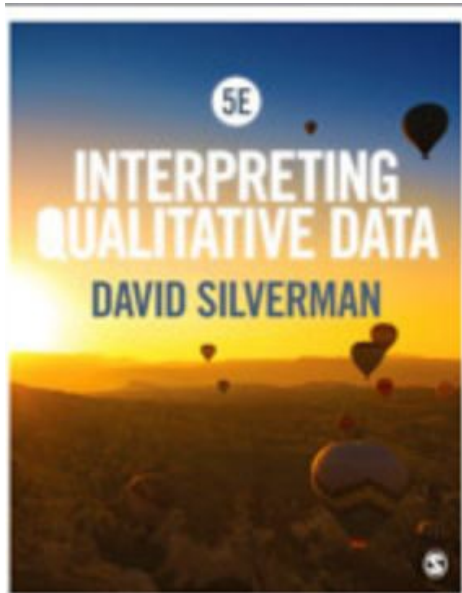

*- Intepretáciu je
niekedy ťažké
oddeliť od analýzy
dát...*

Stages in qualitative data analysis

- Interpretation (2 levels)
 - At all stages – searching for core meanings of thoughts, feelings, and behaviours described
 - Overall interpretation
 - Identify how themes relate to each other
 - Explain how study questions are answered
 - Explain what the findings mean beyond the context of your study

Interpretácia kvalitatívnych dát 2

- ... Ale vždy musí byť jasné, ako boli závery vyvodené z dát...

Processes in qualitative data analysis

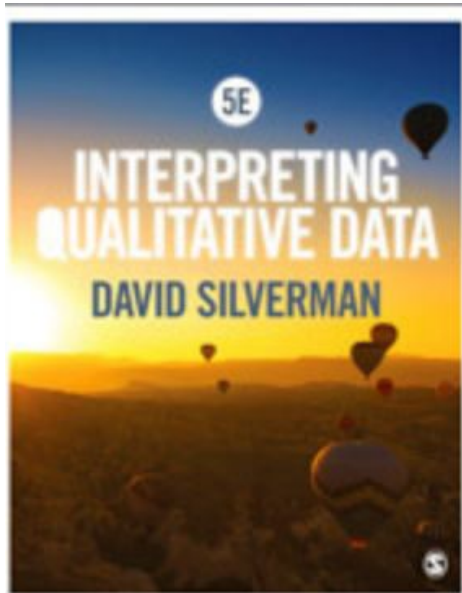
6. Interpretation

i.e. identifying the core meaning of the data, remaining faithful to the perspectives of the study participants but with wider social and theoretical relevance

– Credibility of attributed meaning

- Consistent with data collected
- Verified with respondents
- Present multiple perspectives (convergent and divergent views)
- Did you go beyond what you expected to find?

Interpretácia kvalitatívnych dát 3

- ... a proces výskumu musí byť transparentne zdokumentovaný.

Processes in qualitative data analysis

Interpretation

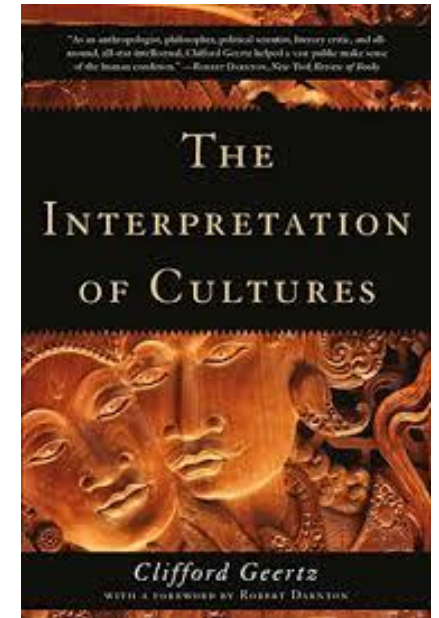
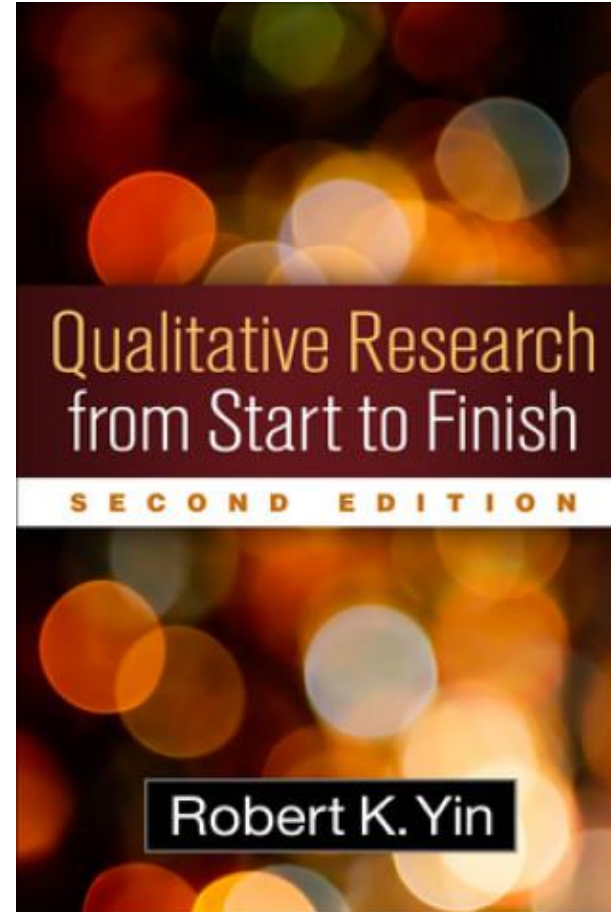
- Dependability
 - Can findings be replicated?
 - Multiple analysts
- Confirmability
 - Audit trail
 - Permits external review of analysis decisions
- Transferability
 - Apply lessons learned in one context to another
 - Support, refine, limit the generalisability of, or propose an alternative model or theory

Interpretácia (Yin, 2016)

=/ opakovanie alebo prerozprávanie výrokov participantov vlastnými slovami

3 typy interpretácie:

- **deskripcia**
 - napr. hustý etnografický popis (Geertz, 1973, 1983)
- **deskripcia + výzva k akcii**
 - akčný výskum (Reason & Riley, 2009)
 - autoetnografia (Jones, 2005)
- **explanácia ako typ interpretácie**
 - je jej venovaná celá štúdia, nie len jej časť
 - vysvetlenie *ako* a *prečo* sa veci udiali
 - alebo *prečo* ľudia povedali to, čo povedali
 - príklad: hrozba epidémie chrípky v USA v 1970s (Neustadt & Fineberg, 1983)
 - zvažovať alternatívne explanácie !!!

JEDINÁ JISTOTA JE ANEŽ

AUTOETNOGRAFIE NA TRANSGENERAČNOM

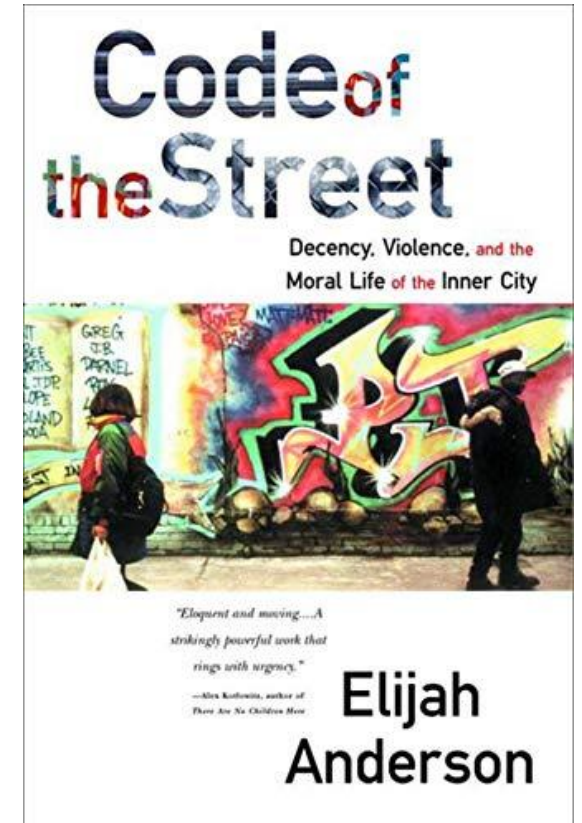
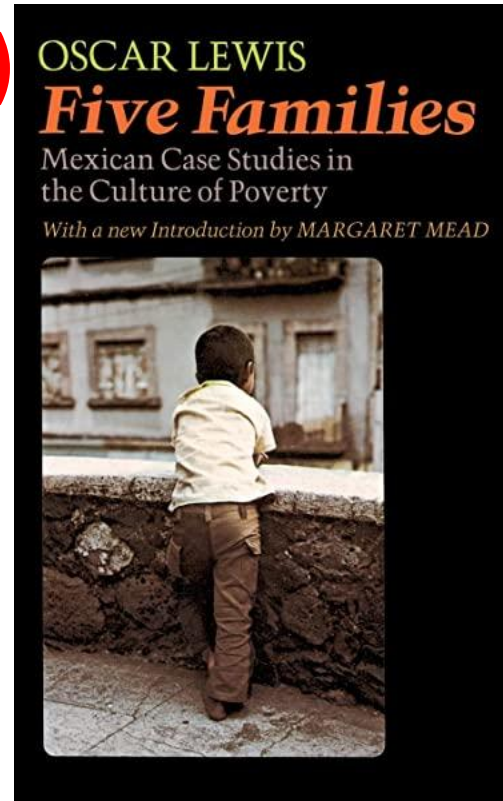
ADAM WIESNER

Formulovanie záverov (Yin, 2016)

=/zopakovanie zistení

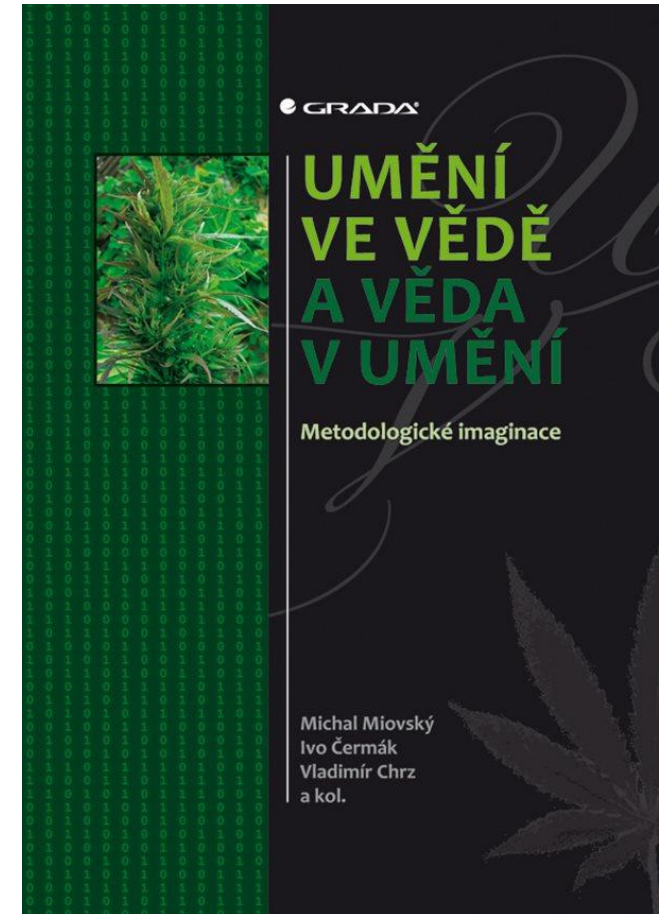
= *So what???*

- závery ako formulovanie zásadných návrhov pre nový výskum (“What we still don’t know”)
- závery ako spochybňovanie konvenčných sociálnych stereotypov
 - napr. “kultúra chudoby” (Lewis, 1965)
- závery ako formulovanie nových konceptov, teórií alebo objavov o ľudskom správaní
 - “code of the street” (Anderson, 1999)
- závery ako zovšeobecňovanie na širšiu sadu situácií (Burawoy et al., 1991)
- závery ako inšpirácia pre konanie
 - nestačia na to závery z jednej štúdie
 - musí byť implementačný plán

Prezentácia kvalitatívnych dát (Yin, 2016)

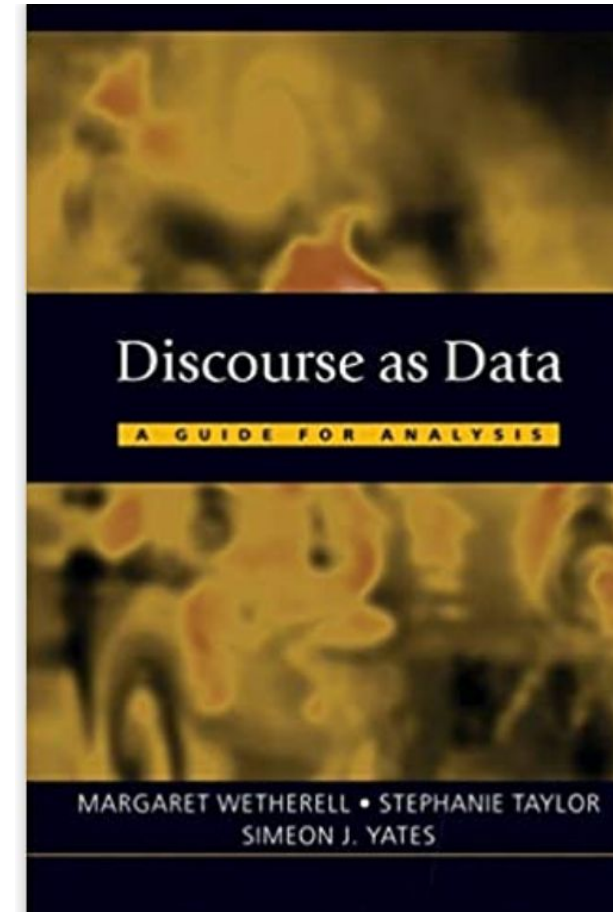
- **Problém:** slová a nie čísla
 - dlhšie výskumné správy
- **Zásady:**
 - prekladať interpretácie citáciami (rozlišovať medzi citáciami a parafrázami)
 - dlhšie prezentácie
 - venovať pozornosť popisu participantov (najmä pri prípadových štúdiách)
- **Špecifiká**
 - môžeme prezentovať aj informácie založené na skúsenosti rôznych ľudí, bez toho že by sme sa zamerali na jeden konkrétny životný príbeh (“cross-participant manner”, “composite but imaginary person”)
 - tabuľky, grafy, schémy, obrázky, fotografie, reprodukcie, symboly...
 - použitie umeleckých foriem prezentácie (autoetnografia)

Kritéria hodnocení kvalitativní výzkumné zprávy

Taylor, S. (2001). Evaluating and applying discourse analytic research.

1. Ukotvení v publikovaném výzkumu
 2. Koherence
 3. Rigoróznost
 4. Reflexivita
 5. Užitečnost
- + Zábrodská a Petrjánošová (2013)
6. Transparentnost
 7. Kritická orientace (diskurzivní analýza)

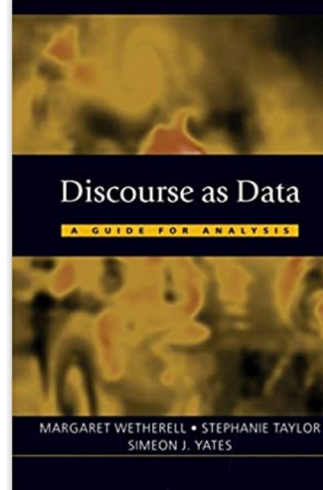
Kritéria hodnocení kvalitativní výzkumné zprávy

1. Ukotvení v publikovaném výzkumu:

- výzkum musí být ukotven v konkrétní výzkumné tradici a explicitně popisovat svůj vztah k předchozím studiím (teoretickým i empirickým), věnujícím se zkoumané problematice
- ve výzkumné zprávě musí být vysvětleno, jak daný výzkum navazuje na předchozí práce, případně jak se vůči nim kriticky vymezuje

2. Koherence:

- kvalita analýzy závisí na koherenci předložených argumentů
- všechny výzkumné závěry proto musí být důveryhodně dokumentovány ukázkami z dat
- a jejich interpretace musí směřovat k ucelenému a přesvědčivému výkladu zkoumaného jevu

Kritéria hodnocení kvalitativní výzkumné zprávy

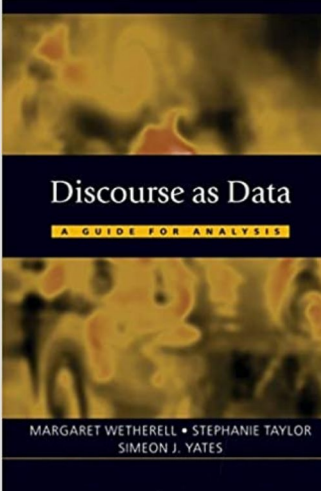
3. Rigoróznost

- analýza má vždy mít podobu transparentního, systematického a detailního rozboru dat
- nikdy bychom neměli předpokládat, že data „mluví sama za sebe“
- Žádný úsek dat, který ve výzkumné zprávě prezentujeme, nesmí být pouze prezentován, ale musí být důkladně analyzován

4. Reflexivita:

výzkumník/ce by si měl/a uvědomovat:

- 1) svou roli ve výzkumném procesu a ve výzkumné zprávě zohlednit, jakým způsobem se jeho/její vlastní sociální a teoretická pozice mohou promítat do průběhu a výsledku výzkumu
 - 2) že výsledky výzkumu nejsou neutrálním popisem reality, ale jsou součástí utváření reality.
- výzkumná zpráva by proto měla zahrnovat také reflexi toho, jaký dopad mohou mít předložené výzkumné závěry na zkoumanou oblast reality (identitu nemocných, kvalitu péče, vztahy mezi lékaři a pacienty...)

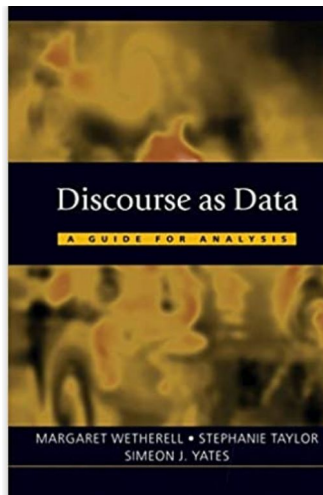

Kritéria hodnocení kvalitativní výzkumné zprávy

5. Užitečnost

V rámci tohoto kritéria hodnotíme výzkum z hlediska jeho:

- schopnosti generovat novou teorii, nové interpretační rámce, koncepty či hypotézy vztahující se ke zkoumanému jevu nebo jevům příbuzným

6. Transparentnost

- ve výzkumné zprávě musí být jasně popsána všechna výzkumná rozhodnutí a všechny jednotlivé kroky výzkumu
- u žádného výzkumného rozhodnutí bychom si neměli myslet, že je „zjevné“ a že jej proto není třeba vysvětlovat
- čím je celý proces transparentněji popsán, tím lépe

Kritéria hodnocení kvalitativní výzkumné zprávy

Data transparency	Analytic transparency	Production transparency
Providing full access to data itself	Information about data analysis	Process of data collection

Qualitative research

Provide (partial)

- Interview transcripts
- Field notes
- Videos...

Describe which evidence supports which claims

Discursive footnotes / supplement

Explain how data were collected:

- Interviewee selection
- Participants
- Documents...

7. Kritická orientace

- pro DA obecně je typická kritičnost, a to ve smyslu zájmu o mocenské vztahy a nerovnosti ve společnosti
- výsledkem výzkumu by tak neměl být pouze popis či výklad jevu, ale odhalení nějakého problematického aspektu sociální reality
- výzkum by pak v ideálním případě měl napomoci změně tohoto problematického aspektu, resp. měl by poukázat na způsoby, kterými lze této změny dosáhnout

ZDROJ:

<https://politicalsciencereplication.wordpress.com/2018/07/14/replication-and-transparency-in-political-science-did-we-make-any-progress/>

Domáca úloha na 20.12. 2024

- Vytvoriť spoločnú tematickú štruktúru (témy/subtémy) za celú skupinu s ilustráciami citátov
 - Prípadne uviesť aj frekvenciu výskytu kódov v rámci danej témy (aby sme vedeli, ako silno je daná téma nasýtená)
 - ku každému citátu uviesť pseudonym particpanta/tky (číslo interview) a čísla riadkov
 - nahrať dokument do vášho skupinového priečinku na drive do 19.12. 12.00 na obed (názov: Tematická štruktúra_SK1(-12))
 - odprezentovať ju na poslednej hodine (cca 5 minút – budeme to pozerať na drive)
- Prečítať kapitolu K. Zábrowskej a M. Petrjánošovej o diskurzívnej analýze z knihy „...čtyři přístupy“

Termíny

- **Odovzdanie písomnej práce:**
- 15. 1. 2024 do polnoci mailom cez IS
- Štruktúra:
 - problém, ciele, otázky (citujte aj literatúru - 3 zdroje)
 - metódy a participantí (výber, anonymizácia, tvorba scenára)
 - celková tematická štruktúra = “osnova”
 - tematická štruktúra s citátmi (2-3/kód) a interpretáciami
 - diskusia a závery
 - Príloha: kompletný scenár rozhovoru
- Vedúci/e tímov:
 - navrhnu známku podľa toho ako sa kto zapájal
 - 100% z hodnotenia práce celej skupiny alebo strhnutie bodov

- **Test**

- 10.1. 2022, 17.1., 24.1., 7.2. 2024 o 9.00
- online
- otvorené aj zatvorené otázky
- 40% z hodnotenia (ca 10 otázok)
- poznámky (Čo ste nepochopili, nájdete v Miovskom, najmä prednáška 1,2,3)
- Braun & Clarke, 2006 – kroky tematickej analýzy (prednáška 4)
- Řiháček, Čermák, Hytych a kol. (najmä prednáška 4-6)
- Masaryk – hutný prehľad väčšiny tém, najmä východisk QA a metód
- Braun & Clarke, 2013 – najlepšia kniha

